

schoolgids schakelklassen obs De Garven - cbs de Vore

2016-2017

Deze schoolgids is bedoeld voor ouders van leerlingen die de schakelklassen in Tuikwerd bezoeken. In deze gids geven we u een indruk van de manier van werken in de klassen en wat u van ons kunt verwachten.

De schoolgids wordt jaarlijks opgesteld en is in het Nederlands geschreven. Om ouders van onze anderstalige leerlingen tegemoet te komen, is een informatieboekje beschikbaar in het Nederlands, Duits, Engels en Frans.

De schoolgids wordt éénmalig uitgereikt aan de ouders bij de inschrijving van hun kind(eren). De schoolgids bestaat uit twee delen:

Het eerste deel bevat alle data, tijden, adressen en telefoonnummers die van belang zijn.

In het tweede deel vindt u inhoudelijke informatie over de werkwijze en de organisatie in de klassen.

INLEIDING

Het asielzoekerscentrum in Delfzijl bestaat sinds 1997. Leerlingen, afkomstig van het asielzoekerscentrum in Delfzijl en van de Aanvullende Opvang in Appingedam hebben altijd onderwijs gevolgd op een dependance van obs "De Garven", eerst in een oud schoolgebouw in de Siriusstraat, later in een schoolgebouw aan de Barklaan. Op het hoogtepunt bezochten meer dan tachtig leerlingen de dependance. Veel gezinnen verbleven lange tijd in het centrum in afwachting van hun asielverzoek. Hierdoor konden veel leerlingen doorstromen van de "asielzoekersschool" naar het reguliere onderwijs. Als gevolg van verminderde instroom en door de doorstroming naar het regulier onderwijs werd de dependance gaandeweg kleiner. De "pardonregeling" zorgde tenslotte voor een totale leegloop. De overgebleven leerlingen zijn in de reguliere groepen opgenomen van diverse scholen in Delfzijl en de dependance is in het voorjaar 2007 opgeheven.

In het najaar van 2008 heeft het COA het besluit genomen om het in Delfzijl bestaande opvangcentrum voor asielzoekers om te vormen tot een centrum dat ondermeer zorg draagt voor de eerste opvang van vluchtelingen. Hierdoor ontstond een nieuwe instroom van kinderen die nog niet aanspreekbaar zijn in het Nederlands en daardoor het onderwijs in de reguliere groepen niet kunnen volgen. Het lag voor de hand om opnieuw de Garven te belasten met de opvang. Materialen en kennis waren immers gedeeltelijk nog aanwezig. In de afgelopen jaren zijn er echter een aantal wijzigingen opgetreden die een iets andere opzet wenselijk maakten:

1. Gewichtenregeling.

Bij de start van de asielzoekersschool in 1997 betekende de status "vluchteling" automatisch dat een leerling een hoger leerling-gewicht kreeg toegewezen. Een leerling uit het centrum werd geteld als 1,9 leerling. (alleen op de teldatum) Dit had tot gevolg dat de dependance zich op enig moment uitstekend zelf kon bedruipen en kon werken met kleine klassen. In eerste instantie door het toepassen van groeitellingen (hier telt het gewicht niet mee) en vanaf augustus 2010 op grond van de oktobertelling van 2009, opnieuw aangevuld met groeitellingen.

Toepassing van de nieuwe gewichtenregeling betekent dat er geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen vluchteling- en Nederlandse kinderen. Er is derhalve geen 100% financiële dekking voor het vormen van kleine klassen, terwijl die voor deze leerlingen wel noodzakelijk zijn. Voor leerlingen die korter dan een jaar in Nederland zijn kan wel een extra vergoeding worden aangevraagd bij DUO.

2. Samenwerking in de Brede school

Na het tot stand komen van de Brede School Tuikwerd is er tussen obs De Garven en cbs De Vore samenwerking ontstaan. Een breed gedragen visie was, dat het opnieuw opstarten van een opvang voor kinderen uit het AZC heel goed in onderlinge samenwerking en onder gezamenlijke verantwoordelijkheid kon geschieden.

Uiteindelijk is gekozen voor de variant "Schakelklas".

We werkten tot eind april 2012 met drie schakelklassen. De gemeente Delfzijl had extra middelen beschikbaar gesteld om die derde groep mogelijk te maken i.v.m. de toestroom van het aantal leerlingen waardoor de groepen te groot waren geworden. (ruim boven de 20 leerlingen). In april was het aantal leerlingen dermate klein dat over is gegaan tot 2 Schakelklassen. Alleen de taalkring werd op dezelfde wijze uitgevoerd en voortgezet als voorheen, dit om ons beleid te kunnen blijven handhaven en onze doelstellingen te kunnen blijven bereiken.

In juni 2016 is het nieuwe (tijdelijke) centrum Zwet 1, geopend. Door toename van het aantal leerlingen werken we nu met 4 groepen.

Kindcentrum Tuikwerd:

Vanaf het schooljaar 2016-2017 werken we met 4 groepen. De Garven en De Vore leveren beiden twee leerkrachten. De kinderen worden zoveel mogelijk op leeftijd verdeeld over 3 groepen. De vierde groep is bedoeld voor kinderen waar we mogelijkheden zien snel te kunnen schakelen naar regulier onderwijs. De afspraak is dat er niet meer dan 15 leerlingen in de groep zitten.

Ans de Vries is coördinator van de schakelklassen. Hiervoor is 0,3 formatie beschikbaar vanuit de gemeente.

In de schakelklassen wordt onderwijs gegeven aan kinderen van asielzoekers en nieuwkomers in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar. De meeste leerlingen wonen in het AZC in Delfzijl en zijn in afwachting van het krijgen van een huis of zitten nog in de procedure voor het krijgen van een verblijfsvergunning. Veel kinderen komen uit Syrië.

Voor de kinderen van de schakelklassen zijn doorstroomcriteria opgesteld. Als leerlingen hieraan voldoen, kunnen ze geschakeld worden naar de reguliere klassen van De Garven of De Vore. Hierbij wordt gekeken naar zowel het cognitieve als het sociaal emotionele aspect. Er wordt op school geen onderscheid gemaakt naar godsdienst of levensbeschouwing, maatschappelijke opvattingen en land van herkomst.

De verscheidenheid bevordert de ontmoeting met andersdenkenden en het respect voor elkaars overtuigingen.

Visie Schakelklassen

De kinderen die onderwijs krijgen in de schakelklassen zijn nog maar kort in Nederland en hebben de doelen van het eerste opvangonderwijs nog niet bereikt. Ze maken kennis met de Nederlandse taal en de Nederlandse cultuur in een veilige en prettige omgeving.

De schakelklassen zijn een ontmoetingsplaats voor ouders, kinderen en leerkrachten.

In onze klassen kunt u altijd terecht met vragen en voor informatie. Wij vinden een goed contact met de ouders van onze kinderen erg belangrijk. Als school en ouders samenwerken, komt dit de ontwikkeling van het kind ten goede.

Kenmerkend voor de schakelklassen is een zeer onregelmatige instroom en uitstroom van kinderen. Dat vereist een flexibele organisatie van de school. Zowel voor wat betreft de groepsindeling als de taakverdeling van de leerkrachten.

We houden rekening met het verschil in niveau, het cultuurverschil en het onderwijs dat het kind (niet) heeft gehad voordat het bij ons op school is gekomen.

Ontmoeting en verwerving

Het onderwijs aan kinderen van asielzoekers en nieuwkomers heeft ten opzichte van het reguliere onderwijs andere prioriteiten. De nadruk ligt op:

- Het creëren van een sfeer waarin kinderen zich veilig voelen
- Het vergroten van de Nederlandse taalvaardigheid
- Het verwerven van hoogfrequente basiswoorden en het stimuleren van de mondelinge interactie tussen de leerling en de leerkracht en leerlingen onderling
- Het aanreiken van kennis en sociale vaardigheden waarmee ze zich beter kunnen redden in het contact met leeftijdgenoten en volwassenen in hun omgeving
- Het bevorderen van de sociale redzaamheid
- Het begeleiden van de ontwikkeling op cognitief en sociaal emotioneel gebied
- Het voorbereiden van de kinderen op een toekomst in het reguliere onderwijs

In ons onderwijsaanbod wordt rekening gehouden met de leeftijd, of het kind al dan niet geletterd is en of de thuistaal taalverwant is. We werken met 6 leerlijnen (NIN) Het CEDIN is bezig met het leerlingen volgsysteem DrieDee plus. Zo snel dit verkrijgbaar is, zullen we van dit systeem gebruik gaan maken.

Doelstellingen en uitstroomcriteria

Zich sociaal en emotioneel thuis voelen

De kinderen ontwikkelen vaardigheden die het instromen in het reguliere onderwijs bevorderen zoals het leren omgaan met regels en gewoonten in ons onderwijssysteem, een goede werkhouding, zelfstandigheid en samen kunnen denken, werken en leren. We bieden de kinderen een veilige leeromgeving en proberen de kinderen er zich snel thuis te laten voelen.

Zo snel mogelijk Nederlands leren

Het accent ligt op het vlot beheersen van mondeling Nederlands. Bij de jongste kinderen geldt een geschatte woordvoorraad van ongeveer 3000 woorden, voor de oudere kinderen van ongeveer 4000 woorden. Voor de kinderen van 6 jaar en ouder komt er ook het leren lezen en schrijven bij. Voor kinderen die naar groep 3 gaan is beheersing van de criteria voor beginnende geletterdheid belangrijk. Kinderen die naar groep 4 gaan, moeten technisch tenminste op E3 C –niveau behalen op de DMT.

Ingevoerd zijn in vak en vormingsgebieden

Het accent ligt op de talige aspecten van de vak- en vormingsgebieden. Er wordt veel aandacht besteed aan de luister – en leesstrategieën zodat de leerling maximaal kan profiteren van het onderwijsaanbod op de reguliere school.

Beoordeling en advisering

Drie keer per jaar kunnen kinderen uitstromen: na de zomervakantie, na de kerstvakantie en na de meivakantie. De leerkracht levert de gegevens aan. De intern begeleider stelt samen met de leerkracht een advies een doorstroomrapportage op. Dit rapport wordt met de ontvangende leerkracht en de ouders besproken.

Wat leren de kinderen op onze school?

Voor een belangrijk deel van de vakken gebruiken we specifieke materialen voor anderstalige kinderen. We proberen zoveel mogelijk rekening te houden met het feit dat kinderen het Nederlands als tweede taal hebben

Diverse adressen

OBS De Garven 15HW
Hallehuis 2 9932 CR Delfzijl
0596-654560 Directie: corriemeijer@marenland.org

CBS De Vore 07 LU
Hallehuis 6 9932 CR Delfzijl
0596-654565 Directie: h.ebbers@noordkwartier.nl

Noordkwartier
Waddenweg 4 9933 KH Delfzijl
0596-632396 info@noordkwartier.nl

Stichting openbaar onderwijs Marenland
Postbus55 9919 ZG Loppersum
0596-583320 onderwijsbureau@marenland.org

Adressen leerkrachten en OP van de schakelklassen:

Coördinator /IB / vertrouwenspersoon:
ansdevries@marenland.org

Leerkracht bovenbouw/ IB:
j.spijk@noordkwartier.nl

Leerkracht onderbouw:
annekevanderlaan@marenland.org
mariskajansen@marenland.org

Leerkracht middenbouw:
a.dijkman@noordkwartier.nl
e.lalkens@noordkwartier.nl
margjeheidema@marneland.org

onderwijsassistente
mirandascheeringa@noordkwartier.nl

Vakleerkracht gymnastiek: a.tel@hvdsg.nl

1.2 Schooltijden alle groepen

MAANDAG / MONDAY MONTAG / LUNDI	8.25 – 14.15	
DINSDAG / TUESDAY DIENSTAG / MARDI	8.25 – 14.15	
WOENSDAG / WEDNESDAY MITTWOCH / MERCREDI	8.25 – 14.15	
DONDERDAG / THURSDAY DONNERSTAG / JEUDI	8.25 – 14.15	
VRIJDAG / FRIDAY FREITAG / VENDREDI	8.25 – 12.15	

Pauze

Iedere morgen is er pauze tussen 10.15 en 10.30 uur en van maandag tot en met donderdag van 12.30 tot 12.45. De kinderen kunnen voor in de pauze fruit meenemen als hapje. Vrijdags eten we 1x op school.

Sport

Onderbouw: iedere dag
Midden- en bovenbouw: iedere woensdag is er sport.
Plus klas: dinsdagmiddag

1.3 Vakantierooster 2016-

2017

<u>Herfstvakantie</u>	17 oktober tot en met 21 oktober 2016
<u>Kerstvakantie</u>	26 december tot en met 6 januari 2017
<u>Voorjaarsvakantie</u>	20 februari tot en met 24 februari 2017
<u>Paasvakantie</u>	14 april tot en met 17 april 2017
<u>Meivakantie</u>	24 april tot en met 28 april 2017
<u>Hemelvaartvakantie</u>	25 mei tot en met 26 mei 2017
<u>Pinkstervakantie</u>	5 juni tot en met 8 juni 2017
<u>Zomervakantie</u>	24 juli tot en met 1 september 2017

1.4 Studiedagen 2016 – 2017.

We maken gebruik van zogenaamde marge-uren. De leerlingen zijn dan bepaalde dagen of dagdelen vrij. Deze extra vrije dagen of uren staan hieronder vermeld.

Vrijdag 7 oktober 2016: studiedag leerkrachten : scholenbezoek: leerlingen zijn de hele dag vrij.

Woensdag 26 oktober 2016: studiemiddag NIN : leerlingen zijn om 12.15 uur vrij

Woensdag 15 februari 2017: studiedag NIN : leerlingen zijn de hele dag vrij.

1.5 Ouderbijdrage

Voor de leerlingen afkomstig uit het AZC ontvangen we een vergoeding van het COA. Deze vergoeding wordt besteed aan vieringen zoals Sint Maarten, Sinterklaas, Kerst, Pasen en de schoolreis.

1.6 Uitstroom leerlingen groep 8

In het schooljaar 2015-2016 zijn 4 leerlingen uitgestroomd naar het voortgezet onderwijs.

ISK: 1x

PRO: 1x

VMBO: 2x

Deel 2. De inhoud van het onderwijs

Wat vinden wij belangrijk op onze school?

Het onderwijs op onze school is afgestemd op de ontwikkeling van de leerlingen. Het kind staat centraal. Zo ligt de nadruk in de onderbouw op het spelen en het spelenderwijs leren. Wij vinden het belangrijk dat ons onderwijs bijdraagt aan een harmonieuze ontwikkeling, niet alleen het leren, de verstandelijke ontwikkeling is belangrijk, maar ook de creatieve, sociale en emotionele ontwikkeling. Kortom, het gaat om het kind met al zijn talenten.

Bij het onderwijs aan de leerlingen van de schakelklas moet er rekening worden gehouden met de fluctuaties en aantallen leerlingen, het verschil in niveau, het cultuurverschil en het onderwijs dat het kind (niet) heeft gehad voordat het bij ons op school is gekomen.

Als de kinderen voor het eerst in de schakelklas komen kunnen we de volgende problemen zien:

Communicatieproblemen: de kinderen hebben geen gemeenschappelijk taal met de leerkrachten en met de meeste andere kinderen.

Cultuurproblemen: de kinderen zijn opgegroeid in een andere cultuur dan de Nederlandse, maar ook onderling verschillen hun gewoontes.

Door de sterk verschillende situaties van de reguliere basisschool heeft het onderwijs aan kinderen van asielzoekers en nieuwkomers andere prioriteiten. De nadruk ligt op:

Het creëren van een sfeer waarin de kinderen zich veilig voelen

Het vergroten van de Nederlandse taalvaardigheid door gestructureerd en intensief taalonderwijs

Het verwerven van hoogfrequente basiswoorden en het stimuleren van de beginnende mondelinge taalinteractie tussen de leerkracht en tussen leerlingen onderling

Het aanreiken van kennis en vaardigheden waarmee ze zich beter kunnen redden in het contact met leeftijdgenoten en volwassenen in hun omgeving

Het bevorderen van de sociale redzaamheid

Het begeleiden van de ontwikkeling op cognitief en sociaal-emotioneel gebied

Het voorbereiden van de kinderen op een toekomst in het reguliere onderwijs

Werkwijze in de onderbouw (groep 1-2 combinatie)

Leerkrachten: Anneke van der Laan en Mariska Jansen

De aanpak in de onderbouw verschilt van die in de andere groepen. Het werken in de onderbouw gebeurt vanuit de kring. Elke schooldag beginnen de kinderen in de kring. Daarna wordt er gespeeld en gewerkt aan tafels, in de hoeken, in het speellokaal en op het schoolplein.

De jongste en de oudste kleuters zitten in dezelfde groep. De eerste periode voor de jongste kleuters ligt de nadruk vooral op het wennen aan het dagelijks naar school gaan. Er is veel aandacht voor gewoontevorming en regelmaat. Ook worden eenvoudige begrippen, cijfers en letters, kleuren- en vormenkennis aangeboden. De aanbieder gebeurt spelenderwijs en volgens planning. Leren gebeurt vooral door spelen. Dit gaat door voor de oudste kleuters maar hier heeft de leerkracht toch meer een sturende rol. In de onderbouw wordt veel aandacht besteed aan taalontwikkeling.

Werkwijze in de middenbouw, bovenbouw en de plusklas.

Leerkrachten: Margje Heidema, Anke Dijkman, Erwin Lalkens en José Spijk.
Onderwijsassistent: Miranda Scheeringa
Lio-stagiaire : Matthijs Veldman

In de schakelklas midden- en bovenbouw zitten de leerlingen van 7 t/m 12 jaar.
In deze groep zitten voornamelijk nieuwkomers, korter dan 1 jaar in Nederland.
Gemiddeld zitten er 12 tot 15 leerlingen in deze groepen.

Er wordt gewerkt volgens de volgende routines:

Er wordt gekeken hoe de leerlingen zich voelen. Hiervoor hanteren we een smileymeter.
De dag wordt gestart met de dagen van de week. Samen met de kinderen worden dagen opgeschreven en benoemd. Daarna wordt het dagritme besproken: wat gaan we vandaag doen en wanneer gaan we dat doen. Bijzonderheden staan extra benoemd op het bord.
Na het starten van de dag gaat de groep uit elkaar voor de taalkring (Mondeling Nederlands).
De kinderen gaan naar de cursus die past bij het niveau van de leerling.
Als de kinderen terugkomen gaan ze aan het werk met de dagtaak. Tijdens de dagtaak geeft de leerkracht gerichte instructies op het gebied van rekenen en spelling. Ook wordt er individueel of in groepjes met kinderen gelezen. Over de hele dag zijn er 2 à 3 van deze dagtaak momenten.

De kinderen volgen de pauzes van de reguliere scholen. Ze spelen samen met deze kinderen op het plein.

De schakelklas volgt het continurooster. Er wordt samen met de kinderen gegeten. Voor de ontspanning wordt er een filmpje vertoond of er wordt voorgelezen.

Er wordt aandacht besteed aan gezonde voeding en gezond gedrag (hygiëne)

Na de middagpauze verschilt het programma: tekenen, handvaardigheid, gymnastiek, natuuronderwijs, muziek of sociaal-emotionele ontwikkeling

In de plusklas zitten leerlingen met variërende leeftijden. Op dit moment zijn het leerlingen van 7 t/m 12 jaar. In de plusklas zitten kinderen die langer dan een jaar in Nederland zijn, binnenkort gaan verhuizen en dus op een reguliere school komen of iets extra's aankunnen.
Op het moment van schrijven zitten er 12 leerlingen in deze groep.

De routines zijn vergelijkbaar met de schakelklassen midden en bovenbouw alleen is er voor deze kinderen extra uitdaging op het gebied van begrijpend lezen.

Nederlandse taal

Bij taalonderwijs komen veel onderdelen aan de orde. Er wordt aandacht besteed aan uitbreiding van de woordenschat, het luisteren en spreken, de spelling en het schrijven. Dit komt op verschillende manieren aan de orde. Bij het taalonderwijs gebruiken wij de methode Mondeling Nederlands Nieuw, Spelling in de lift en Veilig in stapjes.

Vorig jaar hebben Ans de Vries en José Spijk de opleiding Leraar Nederlands voor anderstaligen (NT2) bij de Hogeschool I Pabo gevolgd. We hebben daar o.a ervaren dat de methode Mondeling Nederlands Nieuw niet voldoet aan alle taalonderdelen. We zijn daarom begonnen om het programma van Josée Coenen “Wat en Hoe” in te voegen in Mondeling Nederlands Nieuw. Ook klankonderwijs komt hier aan bod.

Binnen het NIN is een werkgroep opgericht om Mondeling Nederlands Nieuw thematisch te gaan uitwerken. Ook wij zullen deelnemen in deze werkgroep.

Lezen

In de groepen besteden wij aandacht aan boekoriëntatie en verhaalbegrip, zodat de kinderen kennis maken met de functies van geschreven taal. We vinden het belangrijk dat kinderen veel plezier hebben in het lezen. Daarom wordt er in alle groepen voorgelezen, mogen de kinderen regelmatig voor zichzelf lezen en in de kring over de boeken vertellen. We gebruiken de methode “Leeslijn” van Kees de Baar en “Veilig Leren Lezen” voor het aanvankelijk lezen.

Voor het voortgezet technisch lezen gebruiken we de methode Estafette.

In de plusklas gebruiken we Nieuwsbegrip voor het begrijpend lezen.

Schrijven

Het is de bedoeling dat de kinderen een schrift leren dat goed leesbaar is. Ook leren ze dat geschreven taal gelezen kan worden en dat er een boodschap mee overgebracht kan worden. We gebruiken de methode “Pennestreken”

We overwegen over te stappen naar een methode die blokschrift aanbiedt.

Rekenen en wiskunde

In de onderbouw komt de leerstof aan de orde tijdens allerlei activiteiten in de klas, in de kring, in de hoeken en bij het spelen binnen of buiten. De basisbegrippen worden hier aangeleerd. Terwijl in de aanvangsgroepen de rekenlessen doorgaans verweven zijn met andere activiteiten, staan ze vanaf de middenbouw op het rooster, en wordt er zeer gericht rekenles gegeven. Er wordt gecijferd, gerekend en er worden inzichtvraagstukken aangeboden waarbij de denkontwikkeling wordt gestimuleerd.

Voor de onderbouw gebruiken we de methode “Ik en Ko” voor de midden – en bovenbouw gebruiken we de methode Wis en Reken. Remediërend materiaal halen we uit “Vlot”

Als bekend is naar welke school de kinderen geschakeld worden, gaan we in de plusklas over naar de methode die op die school wordt gebruikt.

Sociale competenties

Veel kinderen van asielzoekers vertonen gedragsproblemen en emotionele problemen. De problemen van deze kinderen zijn onder meer het gevolg van de gezinssituatie en de leefomstandigheden in het AZC.

We gebruiken de methode “KIVA” en “Een doos met gevoelens”.

De regels en afspraken in iedere groep zijn gelijk.

Eén keer per 6 weken is er overleg met gezinsbegeleiders van het COA. Daar zijn ook de jeugdverpleegkundige van de GGD en de jeugdarts van de GCA vertegenwoordigd.

Voor de kinderen die in de wijk wonen hebben we eens per 6 weken overleg met de schoolmaatschappelijk werker en met de jeugdverpleegkundige.

Wereldoriëntatie

Elke dag wordt er in de groepen wel gesproken over de wereld om ons heen, de natuur, het heden en het verleden. In de lees- en taalboeken komen deze onderwerpen aan de orde. De wereldoriënterende vakken aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en geestelijke stromingen worden in geïntegreerde vorm aangeboden. We leggen veel nadruk op het aanleren van kennis en vaardigheden die voor de kinderen van asielzoekers relevant zijn zoals:

- De belangrijkste verkeersregels
- De omgeving
- De dokter/ de tandarts
- Dorpen/steden
- Het vervoer
- De maatschappelijke verhoudingen
- De geestelijke stromingen
-

We maken gebruik van Schooltv lessen zoals Koekeloere, Huisje Boompje Beestje en nieuws uit de natuur.

In de plusklas maken we gebruik van de methode Argus Clou.

Engelse taal

We geven geen onderwijs in de Engelse taal

Muziek

In alle groepen wordt aandacht besteed aan muziek. Er wordt muziek beluisterd, er wordt gezongen, geïmproviseerd en er wordt over muziek gesproken. Ook wordt er aandacht besteed aan het bewegen op muziek. We krijgen hiervoor ondersteuning en begeleiding vanuit het IVAK.

Op tal van momenten krijgt muziek in de breedste zin van het woord aandacht. Muziek heeft raakvlakken met alles wat er om ons heen gebeurt en dus ook wat er in de klas gebeurt. Met muziek kun je iets uitdrukken en er mee communiceren.

In 2017 doen we als schakelklassen weer mee aan het project van Vluchtelingenwerk.

Expressie

Veel kinderen bij ons op school hebben al dusdanig veel meegemaakt dat de veiligheid, het zich veilig voelen in de groepen prioriteit heeft. Er moet veel ruimte zijn voor de emotionele en sociale ontwikkeling. Dat betekent dat er veel aandacht is voor expressie, tekenen, drama/spel en beweging.

De kinderen van onze school kunnen gebruik maken van het naschoolse aanbod en we krijgen ondersteuning en begeleiding van het IVAK.

Lichamelijke opvoeding

De kinderen in de onderbouw krijgen dagelijks twee keer een uurtje kleutergymnastiek, een spelles of gelegenheid tot vrij spel.

Dit kan in het speellokaal zijn maar ook op het plein.

Voor de midden en de bovenbouw is een vakleerkracht lichamelijke opvoeding aangesteld.

De kinderen krijgen 1x per week een uurtje les in het gymlokaal,

Daarnaast krijgen ze 1x per twee weken een half uur buitenspellessen.

Sociale redzaamheid waaronder verkeer

In de onderbouw gaat het om het bevorderen van zelfstandigheid. Dit heeft te maken met wassen, aankleden, veterstrikken enz. Verder wordt er aandacht besteed aan het veilig omgaan met materialen. Dit komt ook in andere groepen aan de orde. Wat het verkeer betreft, gaat het specifiek om de veiligheid in de omgeving.

Tijdens de wereldoriëntatielessen wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp veiligheid.

Gezond gedrag

Het belangrijkste is de kinderen te helpen bij het zelfstandig nemen van beslissingen en in zaken die te maken hebben met hun eigen gezondheid en die van iemand anders. We werken o.a. met de volgende onderwerpen:

Kinderziektes, ziekenhuizen, de dokter, eet-en drinkgewoonten, tanden poetsen, slapen, gebruik toilet, handen wassen, uiterlijke verzorging, omgaan met elkaar enz.

Burgerschap en integratie.

In de wet op primair onderwijs staat dat het onderwijs

- Er van uitgaat dat leerlingen opgroeien in een multiculturele samenleving
- Gericht is op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie
- Gericht is op het kennis maken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdsgenoten.

Door middel van leerling-gesprekken, kringgesprekken, observaties, groepsopdrachten en activiteiten hebben we inzicht in de opvattingen, houdingen en gedragingen van onze leerlingen. We denken daarbij aan uitingen van intolerantie, extremistische ideeën en discriminatie.

Burgerschap is gerelateerd aan de visie van het openbaar onderwijs waar een ieder een gelijkwaardige plaats inneemt, ongeacht levensovertuiging en culturele of etnische achtergrond.

De kinderen worden opgevangen in aparte schakelklassen. Op het plein spelen ze met de Nederlandse kinderen.

Tijdens de Kinderboekenweek is een school uit Farmsum op bezoek geweest. De kinderen hebben met en van elkaar geleerd.

We willen vaker kinderen van andere scholen gaan uitnodigen om kennis te maken met elkaar.

We vinden het erg belangrijk dat de leerlingen zoveel mogelijk meedoen met de Nederlandse gebruiken en gewoonten. Daarom lopen de leerkrachten samen met de leerlingen de Avondvierdaagse en doen we mee aan de Scholierenloop.

De toetsen die we gebruiken

We gebruiken de toetsen zoals die in de leerlijnen van het NIN zijn aangegeven.

Voor het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling gebruiken we "ZIEN"

Veiligheid

Sociale veiligheid:

Wij besteden veel aandacht aan regels en afspraken en hanteren deze consequent.

De regels en afspraken worden regelmatig met de leerlingen besproken en geëvalueerd.

De leerkrachten zijn zich bewust van voorbeeldgedrag en gebruiken de uitgangspunten van het KIVA programma.

De school stelt zich op de hoogte van de veiligheidsbeleving van ouders, leerlingen en leerkrachten middels een ouderenquête en personeelsenquête die tweejaarlijks wordt gehouden.

Ook in functioneringsgesprekken komt dit aspect aan bod.

Bij klachten is de leerkracht het eerste aanspreekpunt voor ouders en leerlingen.

Als de klacht niet naar tevredenheid wordt opgelost, is de coördinator van de schakelklassen, Ans de Vries, het aanspreekpunt en de vertrouwenspersoon.

